

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

PLATNOST DOKUMENTU OD **1.1. 2026**

ZŠ A MŠ BOREK
U Školky 195, 373 67 Borek

OBSAH

1. Charakteristika školní neúspěšnosti	2
2. Faktory školní neúspěšnosti.....	2
3. Kdy je žák ohrožen školní neúspěšností, když	3
4. Doprovodné projevy školní neúspěšnosti.....	3
5. Zásady předcházení školní neúspěšnosti	3
6. Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti.....	3
7. Návrhy opatření	5
8. Podpůrná opatření	6
9. Spolupráce s rodinou	6
10. Vyhodnocování úspěšnosti opatření.....	6
11. Dlouhodobé cíle školy.....	7
12. školní poradenské pracoviště ŽŠ a MŠ Borek	7

1. Charakteristika školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole.

Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně. Bývá důsledkem nevyváženosti ve vývoji osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci, volných vlastnostech a v neposlední řadě také v rodinném prostředí. Neprospěch je téměř vždy způsoben souborem mnoha příčin, které je třeba včas rozkrýt a přijmout účinná opatření směřujících k nápravě.

Podpora školního úspěchu vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy.

Účinná prevence proto vyžaduje včasnou identifikaci rizik, systematickou podporu a spolupráci školy, rodiny i odborníků.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti.

2. Faktory školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem nezletilého, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole.

Při řešení školní neúspěšnosti je nezbytná spolupráce školy, dalších odborníků, rodiny a samotného žáka. Podpora rodiny je v tomto procesu nenahraditelná i s ohledem na volbu budoucího povolání a budoucí život.

Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte - snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži,
- poruchy chování, PAS,
- zdravotní problémy žáka - dlouhodobá absence,
- vysoká absence,
- změna ŠVP¹ v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu,
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče,
- rodinné prostředí s nezájmem o školu a školní dění, nezájem rodičů o spolupráci se školou,

¹ ŠVP – školní vzdělávací program.

- nadměrně ochranné rodinné prostředí,
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole, ve třídě, ve vztahu s učitelem), ohrožení sociálně patologickými jevy,
- dítě – cizinec.

3. Kdy je žák ohrožen školní neúspěšností, když

- na konci pololetí z některých předmětů neprospěl, nebo je z některých předmětů nehodnocen,
- dlouhodobě neplní zadané úkoly,
- svým chováním soustavně porušuje školní řád a jsou vůči němu uplatňována výchovná opatření,
- jeho příprava není systematická.

4. Doprovodné projevy školní neúspěšnosti

- neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie,
- poruchy chování – zvýšená absence v některém předmětu, nebo celková absence, záškoláctví,
- obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese.

5. Zásady předcházení školní neúspěšnosti

- klást na dítě přiměřené nároky,
- dbát na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolovat splnění zadaných úkolů,
- zdůrazňovat jeho pozitivní stránky,
- oceňovat jeho jedinečnost,
- umožňovat žákům vyslovovat vlastní názory,
- podporovat aktivitu žáků, dát mu příležitost zažít úspěch,
- motivovat žáky, rozebírat s ním jeho úspěchy,
- vyhýbat se negativnímu srovnávání,
- věnovat pozornost rodinnému zázemí žáka.

6. Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti

Včasně podchycení žakových potíží jednotlivými vyučujícími, ti zejména vyhodnotí, zda jde o ojedinělý výpadek, nebo trvalejší problém, v takovém případě o neúspěšnosti informují rodiče žáka a třídního učitele.

Třídní učitel ověří, zda jde o problém spojený jen s jedním vyučovacím předmětem, nebo zda se týká více vyučovacích předmětů, případně i ve spojení s výchovnými problémy.

Podle závažnosti problému třídní učitel kontaktuje rodiče, nabídne osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem, metodikem prevence rizikového chování, školním psychologem či dalšími členy školního poradenského pracoviště. Kromě individuálních pohovorů je možné svolat jednání výchovné komise. O jednáních se vedou písemné záznamy, které vždy obsahují doporučení školy vůči rodičům a postoj rodičů k nim (individuální doučování, vyšetření v PPP², apod.).

Je uplatňován třístupňový model péče:

1. Individuální pomoc vyučujícího v rámci běžné výuky.
2. Zapojení školního poradenského pracoviště.
3. Zapojení školského poradenského zařízení (PPP/SPC³).

Základem účinného řešení školní neúspěšnosti je správné rozpoznání příčin, viz výše uvedené faktory.

Vedení školy vyhodnocuje, zda ke zvýšené neúspěšnosti nedochází jen u některých vyučovacích předmětů, nebo jen u některých vyučujících. Na toto téma případně zaměřuje svoji kontrolní a hospitační činnost, zajišťuje zpětnou vazbu od rodičů žáků (evaluační dotazníky).

Na základě této diagnostiky se stanoví možná opatření:

- zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity – oznamování termínů písemných prací a zkoušení, slovní hodnocení,
- zajišťování vhodných pomůcek vzhledem k odlišným stylům učení (preference vizuálního, nebo audio vnímání),
- žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat styl pro něj nejvýhodnější,
- individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických postupů (PLPP⁴, spolupráce s PPP, SPC),
- pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu,
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva,
- práce zadaná pro domácí přípravu odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem,
- sestavení plánu pedagogické podpory,
- zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy,

² PPP – pedagogicko-psychologická poradna.

³ SPC – speciálně-pedagogické centrum.

⁴ PLPP – plán pedagogické podpory.

- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- včasné informování rodičů o mimořádném zhoršení prospěchu žáka, tak, aby se zvýšenou péčí mohlo zabránit zhoršení souhrnné klasifikace žáka na konci každého pololetí,
- u žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD⁵.

Škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

Na jednání pedagogických rad, předmětových komisí a metodických sdružení je vyhodnocována situace vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Škola si v prevenci stanovuje dlouhodobé cíle:

- vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole – společné akce, preventivní programy,
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních,
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast, nejen na základě hospitační činnosti,
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace – spolupráce s partnerskými organizacemi, krizové centrum pro rodiče a děti aj.,
- školní poradenské zařízení vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost.

7. Návrhy opatření

- Zvýšená motivace žáka – pozitivní hodnocení, přehledy učiva, pomoc spolužáků.
- Vhodné pomůcky dle stylu učení (vizuální, auditivní).
- Seznámení žáků se styly učení.
- Individuální konzultace, doučování, PLPP, spolupráce se školním konzultantem pro rodinu a děti.
- Začlenění do kolektivu, práce s klimatem třídy – preventivní program, práce se skupinovou dynamikou.
- IVP⁶, úprava rozsahu učiva, přiměřené domácí úkoly.
- Včasné informování rodičů o zhoršení prospěchu – schůzky, triády, konzultace.
- Spolupráce s OSPOD u sociálně znevýhodněných žáků.

⁵ OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí.

⁶ IVP – individuální vzdělávací plán.

8. Podpůrná opatření

- Úprava tempa práce, zjednodušené zadání, názorné pomůcky.
- Formativní a slovní hodnocení.
- Doučování, individuální konzultace.
- PLPP, IVP, asistent pedagoga (pokud je přidělen).
- Práce s klimatem třídy, spolupráce s OSPOD.
- Vzdělávání pedagogického sboru v oblasti sociálních kompetencí a prevence sociálně patologických jevů.

9. Spolupráce s rodinou

- Pravidelné konzultace a sdílení pokroků (triády, schůzky).
- Doporučení k domácí přípravě.
- Zapojení rodičů do podpůrných opatření – intenzivní spolupráce se školním konzultantem pro rodiče a děti.
- Včasné informování o zhoršení prospěchu.
- Partnerská komunikace.

10. Vyhodnocování úspěšnosti opatření

Škola průběžně sleduje:

- výsledky žáků,
- docházku,
- chování,
- efektivitu podpůrných opatření,
- zpětnou vazbu rodičů, pedagogů,
- zpětnou vazbu žáka.

Vyhodnocování probíhá:

- na pedagogických radách,
- v předmětových komisích a metodických sdruženích,
- v rámci výroční zprávy školy,
- na základě podkladů evaulace a autoevaulace.

11. Dlouhodobé cíle školy

- Vytvářet kvalitní a bezpečné prostředí.
- Sledovat a vyhodnocovat rizika neúspěšnosti.
- Sdílet úspěšné postupy mezi pedagogy.
- Rozvíjet kompetence učitelů v rámci DVPP.
- Poskytovat podporu žákům v náročných situacích.

12. Školní poradenské pracoviště ZŠ a MŠ Borek

VÝCHOVNÝ PORADCE

Mgr. Lenka Uhlířová

Tel.: [+420 387 225 900](tel:+420387225900); mobilní telefon: [+420 775 622 767](tel:+420775622767)

Email: uhlirova@zsborek.cz

Konzultační hodiny po předchozí dohodě

Podpora žáků

- sleduje žáky s rizikem školní neúspěšnosti,
- koordinuje PLPP a podílí se na IVP,
- komunikuje s PPP/SPC a předává informace učitelům.

Včasná identifikace problémů

- vyhodnocuje podklady od učitelů,
- sleduje absenci, chování a výkyvy ve výkonu,
- doporučuje podpůrná opatření.

Prevence školní neúspěšnosti

- koordinuje školní strategii prevence (spolupráce s třídními učiteli + metodikem prevence ředitelem školy),
- navrhuje podpůrné aktivity (doučování, intervence),
- sleduje účinnost opatření.

Spolupráce s rodiči

- účastní se konzultace s rodiči ohrožených žáků,
- doporučuje vyšetření v PPP/SPC,
- pomáhá řešit náročné situace,
- nabízí spolupráci s partnerskými organizacemi.

Koordinace poradenského pracoviště

- spolupracuje se speciálním pedagogem, školním konzultantem a metodikem prevence,
- podílí se na programu poradenských služeb.

Řešení výchovných problémů

- účastní se výchovných komisí, a schůzek s rodiči,
- navrhuje opatření při opakovaných problémech,
- spolupracuje s OSPOD.

Dokumentace

- vede záznamy o podpůrných opatřeních, jednáních a doporučeních,
- připravuje podklady pro poradenská zařízení.

Podpora pedagogů

- poskytuje konzultace k práci se žáky se SVP,
- doporučuje vhodné metody a úpravy výuky.

METODIK PREVENCE

Mgr. Eva Procházková

Tel.: [+420 387 225 900](tel:+420387225900); mobilní telefon: [+420 775 622 767](tel:+420775622767)

Email: prochazkova@zsborek.cz

Konzultační hodiny po předchozí domluvě

Prevence rizikového chování

- koordinuje prevenci rizikového chování ve škole,
- sleduje výskyt problémů (šikana, agresivita, závislosti, kyberproblémy),
- navrhuje preventivní opatření a programy,
- spolupracuje s třídními učiteli na prevenci ve třídách.

Tvorba a realizace MPP

- vytváří **Minimální preventivní program**,
- zajišťuje jeho plnění a vyhodnocování,
- připravuje preventivní aktivity pro žáky 1. stupně a MŠ.

Práce s třídními kolektivy

- pomáhá učitelům řešit problémy v kolektivu,
- podílí se na aktivitách podporujících pozitivní klima,
- sleduje vztahy mezi dětmi a upozorňuje na rizika.

Spolupráce s rodiči

- poskytuje rodičům informace o prevenci,
- účastní se jednání s rodiči při řešení problémů,
- doporučuje odbornou pomoc, pokud je potřeba.

Spolupráce s vedením školy a poradenským pracovištěm

- spolupracuje s výchovným poradcem, speciálním pedagogem a psychologem,
- podílí se na Programu poradenských služeb,
- informuje vedení školy o rizicích a návrzích opatření.

Řešení rizikového chování

- účastní se výchovných komisí,
- pomáhá nastavovat opatření při šikaně, agresivitě či jiných problémech,
- spolupracuje s OSPOD, policií a dalšími institucemi.

Metodická podpora pedagogů

- poskytuje učitelům konzultace k prevenci a práci s kolektivem,
- doporučuje vhodné postupy při řešení problémů,
- organizuje školení a sdílení dobré praxe.

Dokumentace a administrativa

- vede dokumentaci k prevenci a řešení případů,
- připravuje podklady pro ČŠI⁷, OSPOD a další instituce,
- vyhodnocuje preventivní aktivity a navrhuje úpravy.

Spolupráce s externími organizacemi

- PPP, SPC, OSPOD, policie, neziskové organizace,
- zajišťuje preventivní programy a odborné intervence.

⁷ ČŠI – česká školní inspekce.

LOGOPEDICKÝ ASISTENT PRO ZŠ

Mgr. Miroslava Mačkalová

Tel.: [+420 387 225 900](tel:+420387225900); mobilní telefon: [+420 775 622 767](tel:+420775622767)

Email: mackalova@zsborek.cz

Konzultační hodiny po předchozí domluvě

LOGOPEDICKÝ ASISTENT PRO MŠ

Monika Röthbauerová

Tel.: [+420 387 225 998](tel:+420387225998)

Email: rothbauerova@zsborek.cz

Konzultační hodiny po předchozí domluvě

Primární prevence narušené komunikační schopnosti

- zařazuje jednoduchá preventivní cvičení (dechová, rytmická, sluchová, motorická),
- podporuje správné řečové návyky v běžných činnostech,
- vytváří podnětné jazykové prostředí ve třídě.

Podpůrná role – nikoli náprava řeči

- neprovádí odbornou logopedickou intervenci,
- neprovádí diagnostiku,
- nevede nápravná cvičení samostatně.

Jeho práce je **pod metodickým vedením kvalifikovaného logopeda** (školního logopeda, speciálního pedagoga nebo klinického logopeda).

Spolupráce s logopedem

- realizuje pouze cvičení, která logoped doporučí,
- připravuje pomůcky a jednoduché aktivity,
- předává logopedovi informace o tom, jak dítě reaguje.

Spolupráce s učiteli

- pomáhá učitelům začleňovat preventivní řečové aktivity do dne,
- upozorňuje učitele na možné obtíže, které si všimne,
- podporuje děti při běžných komunikačních situacích.

Spolupráce s rodiči

- předává rodičům doporučení logopeda,
- motivuje rodiče k domácímu procvičování,
- **neprovádí poradenství nad rámec prevence.**

Administrativa

- vede jednoduché záznamy o provedených preventivních aktivitách,
- připravuje materiály pro logopeda a učitele.

Logopedický asistent není terapeut - neprovádí nápravu hlásek, nevede logopedickou péči. Je to podpůrná a preventivní pozice zaměřená na rozvoj řečových předpokladů, ne na odbornou intervenci. Pracuje výhradně pod vedením logopeda a logoped určuje obsah, postupy i hranice jeho práce. Jeho hlavní úkol je podpora a prevence, ne náprava.

KONZULTANT PRO RODIČE A DĚTI

Mgr. Rostislav Helštýn

Email: rostahel@seznam.cz

Mobilní telefon: [+420 777 197 935](tel:+420777197935)

Konzultační hodiny po předchozí domluvě

Komunikační most mezi školou a rodinou

- pomáhá rodičům orientovat se v tom, co škola potřebuje a očekává,
- podporuje rodiče při řešení běžných školních situací.

Podpora dítěte v jeho školní adaptaci

- pomáhá dětem, které mají potíže se začleněním, adaptací nebo komunikací,
- sleduje, jak se dítě ve škole cítí, a předává informace učitelům,
- podporuje dítě v běžných školních situacích (organizace, vztahy, komunikace).

Prevence školní neúspěšnosti (základní úroveň)

- upozorňuje na signály, že dítě může být ohroženo neúspěchem,
- pomáhá rodičům pochopit doporučení školy,
- podporuje dítě v rozvoji pracovních a studijních návyků.

Podpora rodičů v náročných situacích

- poskytuje rodičům základní orientaci v tom, na koho se obrátit (PPP, SPC, OSPOD),
- pomáhá rodičům pochopit doporučení odborníků,
- nabízí konzultace při řešení vztahových nebo adaptačních potíží dítěte.

Spolupráce s učiteli a poradenským týmem

- předává učitelům informace o potřebách dítěte, které rodiče sdělí,
- spolupracuje s výchovným poradcem, metodikem prevence a speciálním pedagogem,
- podílí se na realizaci podpůrných opatření (ale nenavrhuje je samostatně).

Administrativa a evidence

- vede stručné záznamy z konzultací,
- připravuje podklady pro školní poradenské pracoviště,
- pomáhá s organizací schůzek mezi školou a rodiči.

Školní konzultant je **podpůrná osoba**, která pomáhá rodičům a dětem lépe se orientovat ve školních požadavcích, usnadňuje komunikaci a podporuje dítě v jeho školní pohodě — ale vždy **pod vedením školního poradenského pracoviště**.

SPECIÁLNÍ PEDAGOG

Mgr. Petra Červená

Tel.: [+420 387 225 900](tel:+420387225900); mobilní telefon: [+420 775 622 767](tel:+420775622767)

Email: cervena@zsborek.cz

Konzultační hodiny po předchozí domluvě

Práce pouze s dětmi s doporučením

- poskytuje speciálně-pedagogickou péči **jen žákům, kteří mají doporučení PPP/SPC**,
- nepracuje s ostatními dětmi ve třídě, pokud to není součástí doporučení.

Individuální nebo skupinová speciálně-pedagogická péče

- provádí reedukaci, kompenzaci a stimulaci podle doporučení,
- zaměřuje se na SPU, poruchy pozornosti, PAS, opožděný vývoj řeči, grafomotoriku, percepci, kognitivní funkce,
- vede cílené intervence v rozsahu, který stanoví doporučení.

Spolupráce s učiteli

- informuje učitele o tom, jaké podpůrné opatření dítě potřebuje,
- doporučuje úpravy výuky a hodnocení,
- pomáhá učitelům pochopit doporučení PPP/SPC.

Podíl na tvorbě IVP

- spolupracuje na tvorbě IVP,
- navrhuje speciálně-pedagogické postupy a cíle,
- sleduje plnění IVP u konkrétních dětí.

Spolupráce s rodiči

- poskytuje rodičům základní informace o průběhu péče,
- vysvětluje doporučení PPP/SPC,
- dává rodičům doporučení k domácí podpoře (v rámci své odbornosti).

Administrativa

- vede záznamy o speciálně-pedagogické péči,
- eviduje pokroky dítěte,
- připravuje podklady pro poradnu a vedení školy.

Speciální pedagog pracuje **výhradně s dětmi, které mají doporučení PPP/SPC**, poskytuje jim cílenou speciálně-pedagogickou péči a spolupracuje s učiteli, rodiči a poradnou.

Dokument bude pravidelně revidován a aktualizován dle potřeb školy a legislativních změn.

Zpracovala: Mgr. Michaela Čermáková Šímová, Mgr. Lenka Uhlířová